

Huslejen. Man har imidlertid ment, at det kunde bidrage til at understrege, at man ønskede snarest muligt at faa det private Byggeri i Gang igen, og da jeg i høj Grad deler disse Betragtninger, har jeg fundet det rigtigst at tiltræde dette Ændringsforslag.

Der er endvidere i det andet høje Ting stillet et Ændringsforslag om, at der skal gives Indenrigsministeren Ret til at fravige Bestemmelsen, hvorefter der ikke kan gives Bevilling til at svare højere Rente end 6 pCt. af Laan mod Sikkerhed i fast Ejendom. Det er jo, saaledes som Kurserne stiller sig, en Nødvendighed at have denne Ventil. — Endvidere er der en Bestemmelse om Lempelser for de sønderjydske Landsdeles Vedkommende.

Saaledes som Forslaget her foreligger, er det vedtaget i det andet Ting. Dog var der ved anden Behandling stillet forskellige Mindretalsforslag, og ved tredie Behandling stemte dette Mindretals Tilhængere ikke, saaledes at Loven blev enstemmigt gennemført i det andet høje Ting. — Jeg skal anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtigt Fremme i dette høje Ting.

Jørgen Berthelsen: Vi har jo mange Gange haft Forslag fremme her i Rigsdagen om Boligforholdene, og vi har faaet adskillige Love vedtaget, og der har endogsaa været nedsat to Kommissioner, som har behandlet disse Spørgsmaal og fremsat forskellige Forslag. Og da der nu endelig til sidst foreligger denne Redegørelse fra den højtærede Indenrigsminister, anser jeg det egentlig baade for tidsspildende og unyttigt at komme ind paa Enkeltheder vedrørende hele dette Forhold, som jeg gaar ud fra er almindelig bekendt. Derimod vil jeg gerne have Lov til her ved Sagens første Behandling at gøre nogle ganske almindelige Bemærkninger om, hvad der er Hovedsagen ved dette Lovforslag, nemlig, at det at værne om Boligen, Hjemmet, hvor Livet leves, som det bør leves, under gode og kærlige Familieforhold, er et saa vigtigt Spørgsmaal, at det burde finde sin Løsning og Afgørelse uden Indblanding af andre, den Sag uvedkommende Spørgsmaal. Dette gælder dem, der blander andre Ting ind i denne Sags Afgørelse; de burde ikke have Lov til at være medbestemmende ved Ordningen af disse Forhold. I Boligkommissionen blev der desværre ikke opnaaet Enighed om Sagen, men siden den Tid er der ved Forhandlinger, som er førte mellem Lejerne og Ejerne under Ledelse af den højtærede Indenrigsminister, i de fleste Spørgsmaal blevet opnaaet Enighed. Disse

direkte Forhandlinger mellem Ejere og Lejere har tidligere været paatænkte, da vi førte Forhandlinger i de af Landstinget tidligere nedsatte Udvalg om Sagen, men den Gang naaede vi ikke noget Resultat deraf.

Boligkommissionen har jo nu enstemmig fremsat Forslag til Ministeriet om, at dette i saa vid Udstrækning som muligt vil dispensere fra Bygningslovenes Bestemmelser, og det er ogsaa sket i meget stor Udstrækning. Ligeledes er der givet Lettelser fra Kommunernes Side i Form af Skattelem্পelser o. s. v., og det har i nogen Grad bidraget til at fremme Byggeriet; men det har langt fra været tilstrækkeligt. Jeg synes, at man nu burde rette en indtrængende Opfordring til alle Parter, som har eller kan have Indflydelse paa Boligbyggeriets hurtige Fremme, baade direkte og indirekte — og det gælder særlig Leverandører og Entreprenører, Haandværksmestre og Arbejdere — om saa længe Boligmangelen er saa stor, som den er, at dispensere, lige som det er sket med Hensyn til Bygningslovene, dispensere baade fra Bestemmelser om Arbejdsfortjenesten og Arbejdstiden, saa man i det hele taget ikke lægger Arbejdets hurtige Fremme nogen som helst Hindring i Vejen. En saadan rent midlertidig Ordning vilde have overordentlig stor Betydning for Boligbyggeriets Fremme, og den vilde vistnok ogsaa have en saadan social, samfundsmæssig Betydning, at den af alle rettænkende Mennesker vilde blive opfattet, som den burde opfattes, nemlig som en Samfundssag af aller største Betydning. Der er kun eet Middel mod Boligmangel, og det er, at der bygges Boliger, og at de bygges saa hurtigt og saa billigt som muligt. Vi maa ikke glemme, at den Kapital, der anbringes i de Ejendomme, skal forrentes, og det kan kun ske gennem Huslejen, og den har været og kan fremdeles let blive byrdefuld nok for Lejerne, som, hvis Konjunkturerne falder, vil have svært nok ved at betale den. Staten har ydet store Bidrag, og ved det her forelagte Lovforslag tilsiges der al den Støtte, der med Rimelighed kan forlanges, og af Kommunerne lige saa. Nu synes jeg, at der maa rettes en indtrængende Appel til dem, der opfører Bygninger, om rent midlertidigt, som jeg har sagt, at bidrage til Boligbyggeriets Fremme ved at suspendere de almindelige Regler for Avancen; og dette gælder naturligvis baade Leverandører og Entreprenører og de Mestre, der har paataget sig Arbejdet, og Arbejderne. Jeg vil haabe, at Solidaritetsfølelsen maa